

analysis of legislative and normative-legal acts on simplified system of taxation, accounting and reporting).

Findings. On the basis of the conducted research of the process of administration of the simplified system of taxation of Ukraine were developed strategic directions of improvement of administration of single tax.

Originality. Authorial interpretation of term "Tax administration", development of strategic directions of development of administration of the simplified system of taxation

Practical value. The obtained results are aimed at the development of tax administration entities that are on the simplified system.

Keywords: tax management, tax administration, the simplified system of taxation, unified tax, small business, tax culture, subjects of small business

Рекомендовано до публікації д-ром екон. наук, проф. Папаїкою О.О. Дата надходження рукопису 16.07.2013 р.

УДК 005.53:336.7

Валентина Орлова, канд. екон. наук,
проф.¹,
Анна Нестеренко²

Донецький національний університет економіки
і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського,
м. Донецьк, Україна,
1 – e-mail: bank@kaf.donduet.edu.ua;
2 – e-mail: sharp_sharel@mail.ru

ЛІДЕРСТВО – ФАКТОР ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ

Valentina Orlova, Cand. Sc. (Econ.), Prof.¹, Donetsk National University of Economics and
Anna Nesterenko² Trade named after Mykhayilo Tugan-Baranovsky,
Donetsk, Ukraine,
1 – e-mail: bank@kaf.donduet.edu.ua;
2 – e-mail: sharp_sharel@mail.ru

LEADERSHIP AS A FACTOR IN MANAGEMENT DECISIONS IN THE BANKING SECTOR

Мета. Метою статті є дослідження факторів і принципів, що впливають на прийняття ефективних управлінських рішень, і розробка основних вимог щодо формування та прийняття управлінських рішень, які мають вплив на ефективність діяльності банківської сфери.

Методика. Характеристика управлінських рішень керівників і аналіз їх впливу на трудовий колектив.

Результати. Теоретичне узагальнення факторів прийняття управлінських рішень у банківській сфері та формування основних науково-методичних вимог і принципів за умови прийняття управлінських рішень.

Наукова новизна. Розробити основні базові фактори та принципи функціонування взаємодії впливу і спрямування в системі міжособистісних відносин у трудовому колективі.

Практична значущість. Апробація основних базових факторів і принципів функціонування взаємодії впливу і спрямування в системі міжособистісних відносин у трудовому колективі, що, у свою чергу, забезпечить розробку методів вивчення різного роду явищ і, як наслідок, значно прискорить процес пізнання феномену лідерства.

Ключові слова: фактори, принципи, прийняття рішень, управління, результат, лідер, керівник, виконавець, взаємодія, оцінка, ефективність рішень.

В умовах сьогодення лідерство як процес управління трудовим колективом є повсякденною реальністю. Цей процес здійснюється спеціально підготовленими працівниками апарату управління, що дає підстави розглядати його як важливу сферу практичної діяльності.

Лідерство [від англ. leader – провідний] – відносини домінування і підпорядкування, впливу і спрямованості в системі міжособистісних відносин у групі [1, с. 243].

Питання лідерства викликали інтерес людей з давніх часів. Ідеї багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених, які вивчали питання, тією чи іншою мірою пов'язані з розробкою управлінських рішень, набули визнання в усьому світі. Це, насамперед, такі вчені, як: Д.Ю. Лапигін, Ю.М. Лапигін, Є.В. Песоцька, А.Н. Петрова, О.В. Русецька, А.А. Смирнов, В.В. Трофімова, Л.А. Трофімова, А.Р. Урубков та ін. Разом з тим досі так і не було досягнуто повної згоди щодо поняття лідерства та методів його вивчення.

В умовах конкурентного ринкового середовища результативність діяльності банків значною мірою залежить від якісних характеристик персоналу та вміння управлінського апарату ефективно використовувати цей найважливіший ресурс.

На прийняття ефективного управлінського рішення важливий вплив роблять два психологічні фактори: вміння обрати кращу альтернативу й урахувати можливості виконавців прийнятого рішення.

Прийняття рішення – це здатність проаналізувати найважливішу інформацію та зробити оптимальний вибір [1, с. 352]. Через це прийняття рішення визначають як процес не випадкового вибору дій. Зробити вибір – означає віддати перевагу одному порівняно з іншим.

Результатом процесу прийняття рішень є саме рішення. З психологічної точки зору ухвалення рішення – «вольовий акт формування послідовних дій, що сприяють досягненню мети на основі перетворення інформації в ситуації невизначеності».

Рішучість, у свою чергу, – це здатність прийняти рішення та втілити його в життя [1, с. 375]. Важливо правильно їх поєднувати. Паралізувати себе нескінченим аналізом так само небажано, як і приймати рішення спонтанно.

Діяльність банку складається з двох неподільних процесів: процесу управління, що полягає в реалізації функцій планування, організації діяльності, мотивації та контролю, і керованого процесу, який розглядають як безліч взаємозалежних операцій, спрямованих на досягнення цілей банку. Хоча насправді ці процеси «співіснують», розгортаються паралельно та невіддільні один від одного, логічніше їх розділити, тому що вони здійснюються різними людьми та мають різні цілі.

Процес управління – це діяльність керівників, що спрямована на реалізацію певних функцій управління з метою забезпечення максимальної чи необхідної ефективності керованого процесу. Разом з тим керований процес – це не-

управлінська діяльність, тобто конкретні операції та роботи, пов'язані з наданням послуг і спрямовані на досягнення цілей банку [2, с. 44]. Наприклад, метою керованого процесу може бути розробка нового банківського продукту, а мета управління буде полягати в тому, щоб розробка банківського продукту досягла найбільш ефективних результатів. Кінцева мета будь-якої операції чи діяльності банку взагалі полягає в досягненні необхідного результату, а мета управління є такою, щоб цей результат досягався з максимальною чи досить високою ефективністю. Розбіжності між ними обумовлені тим, що в обох випадках для формулювання мети операції та мети управління використовуються різні показники. Наприклад, мета операції може формулюватися як забезпечення максимального доходу, а мета управління – як забезпечення максимального очікуваного доходу чи максимальної імовірності того, що розмір доходу буде не меншим, ніж необхідне значення. Таким чином, мета управління – це забезпечення максимальної чи необхідної ефективності керованого процесу. Цієї мети досягають через вироблення та здійснювання керуючих впливів, які є безпосереднім «продуктом» процесу управління, тобто діяльності керівників.

Щоб досягти своєї мети, керуючі впливи повинні змінювати такі фактори зовнішнього чи внутрішнього середовища банку, що в цілому «піддаються» цьому впливу, тобто відносяться до керованих факторів, чи змінних. Зрозуміло, що немає сенсу витратити час і сили на те, щоб змінити законодавство чи змусити конкурентів припинити свою діяльність, якщо це перебуває за межами нашого впливу. Ураховуючи зазначене, можна дати таке визначення: керуючі впливи – це дії керівників, що спрямовані на зміну керованих факторів зовнішнього і внутрішнього середовища банку з метою забезпечення максимальної чи необхідної ефективності керованого процесу [2, с. 46].

Як відомо, фактори, що впливають на ефективність операцій, можна поділити на три групи: якість активних засобів, способи застосування активних засобів і умови застосування активних засобів [3, с. 168]. У діяльності банку роль активних засобів відіграють різноманітні ресурси, що використовуються для досягнення мети цього банку. Отже, керуючі впливи повинні бути спрямовані на зміну тих керованих факторів, які характеризують якість ресурсів, способи застосування ресурсів і умови застосування ресурсів банку.

У реальних ситуаціях багато дій керівника дозволяють досягти бажаного результату операції, однак перш ніж зробити деякі дії, керівник повинен прийняти управлінське рішення, тобто вирішити, яку мету він має та що необхідно зробити для її досягнення. Інакше кажучи, керівник повинен визначити мету управління та значення керованих змінних, які забезпечують досягнення цієї мети. Саме в цьому і полягає сутність процесу прийняття управлінських рішень. Таким чином, вибір мети управління і вибір значень керованих факторів завжди передують керуючим впливам, тобто конкретним практичним діям керівника.

На відміну від них, управлінські рішення – це певний образ чи модель бажаних результатів майбутніх дій. Рішення виникають у свідомості керівника, і як тільки їх починають виконувати, вони стають керуючими впливами [3, с. 176]. Таким чином, керуючі впливи – це суть реалізації управлінських рішень. Ураховуючи те, що згадати, що рішення як процес і рішення як результат – це вибір

альтернативи, вважаємо, що управлінське рішення – це вибір мети управління і значень керованих факторів, які забезпечують досягнення цієї мети.

Таким чином, у процесі прийняття управлінських рішень альтернативами є мета управління банком і допустимі значення керованих факторів. Часто передбачається, що мета управлінської діяльності відома заздалегідь. Однак не можна забувати про те, що вибір мети керування – це теж управлінське рішення, що має, як правило, стратегічний характер і визначає всі подальші рішення керівника. Якщо мета управління обрана, то керівник повинен подбати про засоби її досягнення.

До засобів досягнення мети управління відносяться якість ресурсів, способи і умови їх застосування. Ці фактори являють собою об'єкти управлінського рішення, тобто такі явища та процеси, на які керівник може впливати безпосередньо за допомогою тих чи інших керуючих впливів. При цьому керівник є суб'єктом управлінського рішення. Суб'єктами рішень можуть бути і безпосередні виконавці, якщо вони мають для цього необхідні повноваження [2, с. 68].

Для досягнення мети банку в розпорядженні керівника повинні бути людські, матеріальні, фінансові, інформаційні ресурси. На їх основі формуються керовані фактори, що впливають на досягнення мети управління. Саме якість ресурсів, способи й умови їх застосування є предметом турботи будь-якого менеджера чи керівника в процесі управління банком. Частина з них відноситься до зовнішнього середовища, а інша – до внутрішнього середовища банку. Сукупність усіх можливих значень цих факторів створює безліч допустимих управлінських рішень керівника.

Якість ресурсів – найважливіша характеристика внутрішнього економічного середовища банку. Щоб діяльність банку була ефективною, його ресурси повинні бути придатні для досягнення поставленої мети, тобто мати певний набір внутрішніх корисних властивостей, які характеризують рівень якості цих ресурсів. Так, якість людських ресурсів – це фізичні, ділові та психічні властивості людей, що працюють у банку. Якість матеріальних ресурсів – міцність, надійність, продуктивність, безпека і безліч інших властивостей матеріальних активів банку. Якість фінансових ресурсів – купівельна спроможність грошей і стабільність валютного курсу. Якість інформації – це її вірогідність, цінність, насиченість, відкритість і т. ін. [4, с. 124].

Велика частка управлінських рішень є результатом вибору ресурсів, які мають необхідну якість для досягнення мети діяльності банку. Наприклад, до цього типу відносяться рішення про прийом і звільнення працівників, підвищення їх кваліфікації, закупівля необхідних ресурсів, придбання нових матеріальних цінностей, виконання ремонтних робіт, здійснювання маркетингових досліджень для одержання достовірної інформації про ситуацію на ринку та багато інших.

Найбільш широке коло утворюють управлінські рішення, пов'язані з вибором способів застосування ресурсів банку. Наприклад, до них відносяться рішення про плани діяльності банку, призначення співробітників на ті чи інші посади, розподіл завдань і повноважень, організацію взаємодії між підрозділами, технологію виконання комерційних операцій, методи мотивації персоналу,

розподіл матеріальних і фінансових засобів, використання отриманої інформації тощо.

Третя група змінних – умови застосування ресурсів, як правило, містить у собі некеровані фактори зовнішнього і внутрішнього середовища [4, с. 126]. Однак частина з них може бути в зоні влади керівника, який має можливість свідомо впливати на значення цих факторів, створюючи сприятливі умови для досягнення мети діяльності банку. Так, рішення, пов'язані з формуванням умов застосування ресурсів, рішення керівників про цільові ринкові сегменти, канали збуту та розподіл продукції, проведення рекламних компаній (з метою впливу на поведінку споживачів), поділ сфер впливу між конкурентами, вибір партнерів і постачальників, організаційну культуру і структуру банку та ін.

Надзвичайно велике значення для розуміння сутності та природи управлінських рішень має виявлення факторів, що впливають на процес розробки та прийняття управлінських рішень. Оскільки прийняття рішень залежить як від особистості керівників і їх психологічних особливостей, так і від об'єктивних умов, у яких вони перебувають, усі фактори, що впливають на цей процес, можна поділити на дві великі групи – особистісні (суб'єктивні) і ситуаційні (об'єктивні) [4, с. 228].

Особистісні фактори визначаються своєрідністю психологічних процесів, станів і якостей керівника, який впливає на процес прийняття рішень. Тому особистісні фактори можна представити у вигляді трьох рівнів, що відповідають традиційній психічній структурі особистості. До них відносяться психічні процеси, психічні стани та психічні властивості [4, с. 230].

Ситуаційні фактори, тобто конкретні обставини, щодо прийняття управлінських рішень містять у собі фактори зовнішнього і внутрішнього середовища банку, що впливають на розробку, оцінювання, вибір і реалізацію альтернатив [4, с. 232].

Одна з найбільш характерних особливостей процесу прийняття управлінських рішень полягає в тому, що він відбувається під впливом невизначених факторів. До них відносяться такі фактори, або змінні, значення яких не відомі чи відомі не цілком. Якщо на процес прийняття рішень впливають невизначені фактори, то говорять про прийняття рішень в умовах невизначеності. У загальному випадку невизначеність у процесі прийняття рішень варто розуміти як наявність декількох можливих альтернатив. Якщо кожна альтернатива дозволяє отримати тільки один можливий результат, то говорять про прийняття рішень в умовах визначеності [4, с. 244].

Невизначеність є причиною ризику в прийнятті рішень. Сьогодні існує багато визначень поняття «ризик». Зокрема, під ризиком розуміють дію, спрямовану на привабливу мету, досягнення якої має елемент небезпеки, загрози чи втрати, неуспіху» [1, с. 359]. Крім того, є визначення, у яких ризик трактується як відхилення від бажаного результату, непередбачуваність результатів чи просто можливість втрат. Однак у цих визначеннях увага звертається тільки на те, що ризик так чи інакше пов'язаний з якими-небудь несприятливими альтернативами, втратами, загрозами, небезпеками тощо, але не відзначається, що ризик є характеристикою невизначеності. Справа в тому, що й в умовах визначеності

можливі несприятливі випадки, але оскільки вони визначені та неминучі, то ризику в таких свідомо програшних ситуаціях немає. Тому більш точним є визначення, відповідно до якого ризик розуміють як можливість несприятливого результату в умовах невизначеності. Протилежним ризику є поняття «шанс», що пов'язується не із загрозою втрат, а, навпаки, з можливістю виграшу чи придбань. Тому шанс можна визначити як можливість успішного результату в умовах невизначеності. Таким чином, як ризик, так і шанс у процесі прийняття рішень пов'язані з впливом невизначених факторів, що можуть приводити або до несприятливих, або до сприятливих варіантів альтернатив.

У процесі прийняття рішень щодо управління банком також доцільно визначити основні принципи, ігнорування яких (повне або часткове) може призвести до помилкових рішень і незадовільних результатів. Дотримання ж цих принципів дає можливість приймати якісні рішення на всіх рівнях управління.

Перший принцип – це принцип організаційної відповідності. Тобто форма банку повинна бути пристосована до безперебійного здійснювання зв'язків, що полегшує процес прийняття рішень і контроль за їх виконанням. Не можна не враховувати і те, що повноваження та відповідальність усе більше переходять з рук у руки. Покладаючи на менеджерів відповідальність за результати їх рішень, керівництво банку створює умови для підготовки кращих керівних кадрів.

Другий принцип вимагає, щоб політика, стратегія та мета були чітко сформульовані й дозволяли приймати рішення загального характеру, які стосуються нових видів діяльності та виходять за межі сьогоденних потреб.

Третій принцип передбачає наявність достатньої кількості чітких і об'єктивних даних про мінливі обставини, необхідні для підтримки ефективних зв'язків між менеджерами вищого рівня та менеджерами функціональних підрозділів банку. Надзвичайно важливо накопичувати та здійснювати аналіз наявних даних таким чином, щоб менеджери вищого рівня мали у своєму розпорядженні тільки ті факти, які їм дійсно потрібні, і не були перевантажені фактичним матеріалом, що не стосується справи.

Четвертий принцип потребує гнучкості, без якої можуть залишитися невикористаними незліченні професійні можливості менеджерів банку. За ідеальних умов (наявність точних критеріїв, чіткої мети та повної інформації) потреба в менеджері, що приймає рішення, була б незначна.

За своєю природою вищезгадані принципи є універсальними, і їх необхідно дотримуватися в процесі прийняття управлінських рішень як у банківській сфері, так і в підприємницькій діяльності.

Висновки. З метою забезпечення формування та прийняття ефективних управлінських рішень у банківській сфері, доцільно врахувати, що кожне управлінське рішення впливає на ефективність діяльності банку, тому має відповідати таким вимогам:

- мати чітку мету (в іншому випадку прийняття ефективних раціональних рішень є неможливим);
- бути обґрунтованим, тобто містити кількісну, розрахункову основу, що об'єднує мотивацію вибору саме цього рішення з-поміж інших можливих;

- мати адресу й терміни виконання, тобто дотримуватися орієнтації на конкретних виконавців і конкретні дати виконання рішень;
 - бути всебічно узгодженим як із внутрішніми, так і зовнішніми обставинами, а також попередніми і майбутніми рішеннями;
 - бути правомочним, тобто базуватися на вимогах законодавчих нормативно-правових актів щодо регулювання банківської сфери України, вказівок і розпоряджень НБУ керівництва, банку;
 - бути ефективним, тобто найкращим з усіх можливих відносно очікуваного результату щодо витрат;
 - бути конкретним, тобто відповідати на питання: як, коли і де діяти;
 - бути своєчасним, тобто приймати рішення тоді, коли його реалізація ще може привести до досягнення поставленої мети;
 - бути достатньо повним, стислим, чітким і зрозумілим виконавцям.
- Вважаємо, що з метою забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень у банківській сфері лідери мають ураховувати зазначені вимоги.

Список літератури / References:

1. Ребер А. Большой толковый психологический словарь. В 2 т. / А. Ребер; пер. с англ. – М.: Вече, АСТ, 2000. – 592 с.
Reber, A. (2000), *Bolshoy tolkovyy psikhologicheskiy slovar* [Big psychological explanatory dictionary], Translated from engl., Veche, AST, Moscow, Russia.
2. Бурега В.В. Управленческая деятельность: теория и практика профессиографического исследования / В.В. Бурега. – Донецк: НЭП НАН Украины, 2000. – 96 с.
Burega, V.V. (2000), *Upravlencheskaya deyatel'nost: teoriya i praktika profессиографического issledovaniya* [Management activities: Theory and Practice professionographical study], NEP NAN, Donetsk, Ukraine.
3. Вересов Н.Н. Психология управления: учеб. пособие / Н.Н. Вересов. – М.: Моск. психолог.-соц. ин-т; МОДЭК, 2001. – 224 с.
Veresov, N.N. (2001), *Psikhologiya upravleniya* [Psychology management], tutorial, Mosk. psikholog.-sots. in-t, Moscow, Russia.
4. Ібрагімова І.М. Технологія інформаційної взаємодії в процесі прийняття рішень / І.М. Ібрагімова // Вісник УАДУ. – 2000. – № 3. – С. 124, 126, 228, 230.
Ibrahimova, I.M. (2000), “Information Technology interaction in decision-making”, *Visnyk UADU*, no. 3, pp. 124, 126, 228, 230.
5. Информационные системы и технологии в экономике и управлении: учебник / Под ред. В.В. Трофимова. – М.: Высшее образование, 2009.
Trofimov, V.V. (2009), *Informatsionnyye sistemy i tekhnologii v ekonomike i upravlenii* [Information Systems and Technology in Economics and Management], textbook, Vyssheye obrazovaniye, Moscow, Russia.
6. Информационные технологии: учебник / Под ред. В.В. Трофимова. – М.: Высшее образование, 2011.
Trofimov, V.V. (2011), *Informatsionnyye tekhnologii* [Information Technology], Vyssheye obrazovaniye, Moscow, Russia.

7. Лапыгин Ю.Н. Управленческие решения: учеб. пособие / Ю.М. Лапыгин, Д.Ю. Лапыгин. – М.: Эксмо, 2009. – 448 с.
Lapygin, Yu.N. and Lapygin, D.Yu. (2009), *Upravlencheskiye resheniya* [Management decisions], tutorial, Eksmo, Moscow, Russia.
8. Песоцкая Е.В. Менеджмент: учебник / Е.В. Песоцкая, О.В. Русецкая, Л.А. Трофимова; под ред. А.Н. Петрова. – М.: Юрайт, 2011. – 641 с.
Pesotskaya, Ye.V., Rusetskaya, O.V. and Trofimova, L.A. (2011), *Menedzhment* [Management], textbook, Yurayt, Moscow, Russia.
9. Смирнов А.А. Разработка управленческих решений: учебник / А.А. Смирнов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000.
Smirnov, A.A. (2000), *Razrabotka upravlencheskikh resheniy* [Development of managerial decisions], textbook, YUNITI-DANA, Moscow, Russia.
10. Урубков А.Р. Курс МВА по оптимизации управленческих решений: практическое руководство по использованию моделей линейного программирования / А.Р. Урубков. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007.
Urubkov, A.R. (2007), *Kurs MVA po optimizatsii upravlencheskikh resheniy: prakticheskoye rukovodstvo po ispolzovaniyu modeley lineynogo programmirovaniya* [MBA course to optimize management decisions: A practical guide to the use of linear programming models], Alpina Biznes Buks, Moscow, Russia.

Цель. Целью статьи является исследование факторов и принципов, влияющих на принятие эффективных управленческих решений и разработка основных требований по формированию и принятию управленческих решений имеющих влияние на эффективность деятельности банковской сферы.

Методика. Характеристика управленческих решений руководителей и анализ их влияния на трудовой коллектив.

Результаты. Теоретическое обобщение факторов принятия управленческих решений в банковской сфере и формирование основных научно-методического требований и принципов при принятии управленческих решений.

Научная новизна. Разработать основных базовых факторов и принципов функционирования взаимодействия влияния и направления в системе межличностных отношений в трудовом коллективе.

Практическая значимость. Апробация основных базовых факторов и принципов функционирования взаимодействия влияния и направления в системе межличностных отношений в трудовом коллективе, что в свою очередь, обеспечит разработку методов изучения разного рода явлений, и, как следствие, значительно ускорит процесс познания феномена лидерства.

Ключевые слова: факторы, принципы, принятия решений, управления, результат, лидер, руководитель, исполнитель, взаимодействие, оценка, эффективность решений.

Purpose. The article aims to research the factors and principles influencing the adoption of effective management decisions and development of the basic requirements for the formation and management decisions affecting the efficiency of the banking sector.

Methods. Feature-making executives and analysis of their impact on the labor collective.

Results. Theoretical generalization factors management decision making in the banking sector and the formation of basic scientific and methodological guidelines and principles in management decisions.

Scientific novelty. Develop basic factors and basic principles of the interaction influence and direction in the system of interpersonal relations in the workplace.

The practical significance. *Testing of the main factors and basic principles of the interaction influence and direction in the system of interpersonal relations in the workplace, which in turn will ensure the development of methods for studying all sorts of events, and as a result, significantly accelerate the knowledge of the phenomenon of leadership.*

Keywords: *factors, principles, decision-making, management, outcome, leader, manager, artist, interaction, evaluation, efficiency solutions.*

Рекомендовано до публікації д-ром екон. наук, проф. Папаїкою О.О. Дата надходження рукопису 16.07.2013 р.

УДК 005.336:658.15

**Олександр Папаїка, д-р, екон. наук, проф.,
Оксана Мелентьєва**

Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, м. Донецьк, Україна,
e-mail: bank@kaf.donduet.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

**Alexander Papaika, Dr. Sc. (Econ.), Prof.,
Oksana Melentyeva**

Donetsk National University of Economics and Trade named after Mykhayilo Tugan-Baranovsky, Donetsk, Ukraine, e-mail: bank@kaf.donduet.edu.ua

PECULIARITIES OF LENDING TO INDUSTRIAL ENTERPRISES OF UKRAINE

Мета. *Дослідження особливостей банківського кредитування промислових підприємств України та визначення переваг і недоліків проектного фінансування цієї галузі виробництва.*

Методика. *У процесі дослідження використано такі методи: теоретичне узагальнення, порівняння, аналіз і синтез, аналіз динаміки статистичних показників формування банківських кредитно-інвестиційних портфелів, правове порівняння.*

Результати. *У дослідженні визначені дискусійні аспекти трактування сутності кредитної діяльності банків. Проаналізовано динаміку обсягів кредитування промислових підприємств України.*

Наукова новизна. *Уточнено науково-методичний підхід щодо подальшого розвитку кредитної діяльності банків України на основі удосконалення нормативно-правової бази в сфері кредитування.*

Практична значущість. *Отримані результати дослідження спрямовані на підвищення ефективності кредитної діяльності банків з метою підвищення обсягів залучення фінансових ресурсів, що сприятиме зниженню ризиків банківської діяльності та створенню умов для активізації кредитної діяльності банків.*

Ключові слова: *банки, банківська діяльність, промислові підприємства, ефективність кредитної діяльності, проектне фінансування, інвестиційна діяльність, страхування.*